

Sy-li spēwaš,
Pilnje džęłaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje džęłaš
Wšędny dny;
Džęń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřęw će!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa so kóždy šobotu w Šmolerjez knihicizščežerńi w Budyščinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž

7. njedžela po šwjatej Trojizy.

Mark. 8, 1-9.

„Bóh njemopusčezi teho, kiž so jemu dowěri.“ Na-
makaj šebi tutón křęrlušch w spēwarškich, luby ćzitarjo.
Wón drje ma we murasju a w šestajenju wšchelate wótro-
šče, ale wón ma tež hluboku móz a krašne myšle wěry
a trošhta. Šdyž ty jón hač šem suak nješšy, šuano
jón bóršy k šwojemu pošhljenju trjebasch.

Podobnje k nam našche ščeženje rězi. Še so tež tón
džiw, wo kotrymž wone powjeda, psched skoro 1900 lětami
štal, šchtó chžyl w tutym drohim ćzaju, w kotrymž so
w domach prašcheja: šhto budžemy jěšć? šiwki pschi jeho
troštowazej wěštošči nimo hiež: Šanemu tón šnješ
njecha šawutlicž dacž na jeho pucžu!

Ša to nam rukuje

1. našcheho Šbóžniša šmilna wutroba,
2. jeho wšchomóžna, žohnowaza ruka.

1. Šyžozny bęchu ša Šesužom do pucžiny šchli, ćzajša
a šchtundy bęchu šapomniš, dom a dwór wopusčežili,
jenož so bychu jeho šlowo šlyšcheli. Šši dny šu jim
šaschle, jako bychu přecž lečžile. Čžęlna jędž bęšche šforo
šapomnišena wošchewjenja dla, kotřęž dušcha došta. Šchtož
wějachu ćzi jeni šobu, wot teho drušy šjerjechu, hačž
bęšche wšchitko šjędžene, hačž šebi ćžęlo šwoje prawo ža-
dašche a ššeczi wječžor jich napominašche, šo na dompucž
podacž. — Šyrbjal tón, kotřęž dušche š nješachodnym
šlowom našchęžuje, ćžęlam šawutlicž dacž? „Mi je žel teho
luda“, rjeknje tón šnješ, „šdy břch ja jich bješ jędže

dom pusčežil, bychu woni na pucžu šawutlili!“ Šajke
šlowo! Šhaj, wón wě, šo šu jeho pošłucharjo šwoju
šobuwšatu žyřobu šjędli, bješ teho, šo je jeho něchtó na
to dopomniš; haj, kač šo wón štara; wón tón štrach do
přędka widži, kotřęž jim hrošy: woni móhli na pucžu ša-
wutlicž; wohladaj pschede wšchēm jeho šbóžništu wutrobu
polnu šmilenja: „Mi je žel teho luda!“ Šesuž njeje ža-
dyn tamnych hordnych duchow, kotřęž njekędžbuje pschi nušy
ćžłowjekow nimo džęja. Ša kóždeho, š kotrymž jeho jeho
pucž hromadžę wjędžęšche, měješche wón šobucžęrpjazu
wutrobu, notu nadžiju šbudžowaze pohladnjenje, džęlbje-
rijaze šlowo a špomozęřštu ruku. Wón w kóždym ćzaju
šam šwoje mjeno ćžęšči; pschetož Šesuž rěka: „Boža po-
moz“; a kač žiwa pomoz Boža wón psched ćžłowjekow
šupi a jich teho wěštych a wjęšęlych ščžini, šo Bóh wy-
šoto wysche wšchitkeho šemšškeho šubjenštwu njebydli, šo
wón nimo wšchitkeje žalosčę žiwjenja njekędžbuje nimo
njehlada, ale šo wón pomhačž chže a pomhačž móže, jako
Šbóžnik wšchitkich ćžłowjekow, wošębje šwojich wěryžnych.

Šajki je wón tež džęnša hieščeže. Wón žyle hu-
šjenštwu wójny w domach a wutrobach widži. Wón nušu
widži, kotřęž tebe a tych twojich ćžišchęzi. Wón šnaje
twoje štarosčę, kotřęž tebi španje rubja. Wón twoje šlyšy
licži, kotřęž ty wo lubeho šyna abo mandželskeho platašch,
totřęž je tebi wójna rubila. Šadyň křory, kotřęmuž by
wón pomhačž, žadyň njewinowacžę do přęchja šteptany,
kotřęž by wón pošbęhnyčž njechal; jenož šo mamy my
jemu ćzaj a waschnje přchewoštašicž, šdy a kač wón pom-
hačž šyrbli.

Hiščeže juntrócž je nam w sezenjach s Jesuſoweho rta to ſłowo ſłhowane: Mi je žel teho luda; ale tam dale reka: pſchetož woni ſu roſhonjeni a roſpróſčeni jako wowzy, kiž žaneho paſtyrja nimaja. To je jeho hłuboke ſmilenje s nufu człowſkich duſchom. Tuta ſnutſkowna bolofcz jemu hłuboko pſches wutrobu dže. Snutſkowna nuſa a ſwontowne hubjenſtwo hacž nanajwuſchſcho hromadže ſluſchatej. Wěmy my tola wſchitzy, ſo ſtej czěło a duſcha, kručže hromadže ſwjaſanej, ſo czěłne czekjenje na duſchu czuſcheži a ſnutſkowny měr nam ſamo czwilu a bolofcz ſapomnicž da. Njeje dha tež nětk taſ, ſo wſchitkich nuſa, kotruž nam wójno pſchinjeſe, hłuboko s duchownej nuſu naſcheho buda hromadže wiſy? Temu Knjeſej je žel tež naſcheho luda, kotremuž je wón taſ bohate dary ſpožczil a kotruž je ſo tola w ſwojej wjetſchinje ſnutſkowne wot njeho ſdalil a ſo tež pſches ſurowu ruku wójny k njemu wrócžo dowjeſcz njeda. O mój ludo, pſchindže dha ſa tebe hiſcheže juntrócž czaſ, hdžež ty ſwojej woczki a ſwój hłób ſaſo poſbėhujefch k horam, wot kotručž czi pomoz pſchindže? Hdžež budžeſch ty poſnacž a wuſnacž: Moja pomoz pſchindže wot teho Knjeſa, kotruž njebeſa a ſemju ſczinil je? W žanym druhim twoje ſbože njeleži hacž jeno w Khrystuſu Jeſuſu. Abo budže temu Knjeſej tebe niž jenož žel, ale budže wón tež na tebe plaſacz dyrbjecz, kaž na džečzi Jeruſalema, dofelž ty ſebi njechaſch pomhačž dacž a dyrbiſch teho dla ſawutlicž na puczu?

Teho Knjeſa wina to njeje. Žanemu wón njecha ſawutlicž dacž na puczu. Sa to nam ručuje jeho ſmilna Sbožniſka wutroba.

2. Ale runje taſ tež jeho wſchedomóżna žohnowaza ruka. Kraſny wobraſ, kotruž naſchej woczki w ſezenju wi-džitej. Tón Knjeſ da pſchinjeſcz, ſchtož mējachu jeho wuczomnizy ſa ſebje ſobu: ſydom pokrutow. Wón temu ludu kaſa, ſo by ſo ſeſydał, džačuje ſo nad tymi pokrutowami a łama je, kaž wón to wſchėdny jako hoſpodač w towařtwje tych ſwojich cžini a kóždy ſwój džel doſtonje a kaž dolho ſu hłodni, taſ dolho ſo wudželuje — „a woni jėdžachu wſchitzy a buchu naſhczėni!“ Wulki dživ! Kelko woſow budžiſche trėbnych bylo, khlėba doſcz ſa tute ſchtyri tyſaz do puſchcziny pſchuwjeſcz! Kelko człowſkich rukow jón pſchihotowacz! Kaſkej ſtej to ruzy, w kotrymajž ſy ſydom pokrutow pſchiſporjeja k jėdži ſa tyſazy! Sa njeju tež ani tutych ſydom pokrutow njeby irjeba bylo. Tutej ruzy byſchtej tež s kamjenjow khlėb ſczinicz mohlej a k jėdži s njebja dele padacz jako deſchczikej. Woczki dyrbjefchtej ſo ludu nad tym wotewricž, ſo wón w ſwojej ſrijedžiſnje teho mėjefche, kotruž bėſche něbdy jich wótzow s manna s njebja dele naſhczil a jich napował s wodu ſe ſkały. Tón pſchėd nimi ſteji, kotruž wſchitke wėzy ſe ſkały. Tón pſchėd nimi ſteji, kotruž wſchitke wėzy ſe ſwojim wſchedomóżnym ſłowom noſy, kotruž, kaž je wón ſwėt ſtworil, taſ jón tež ſdzerži, ta jaſnoſcz Božeje kraſnoſczje a ta podobnoſcz jeho bęczja.

Małowėra wſchał ſo praſcha: „S wotkal my khlėba w puſczinje woſmjemy, ſo my jich naſhczimy? Schto je to bjeſ jich telko? Wėra ſo teho dzerži: „Wón dobre pucže wſchudže a pomoz wudželi; wón požohnuje ludži, jim ſwėtko ſaſwėczil!“ Jako bėchu tam te tawſynty naſhczene, dha bu ſlawne, ſo tón Knjeſ to je wot kotrehož pomoz pſchindže, ſo wón tym hubjenym kraſnje pomha, ſo ſo naſhczja. Kraſna wėſtoſcz, ſo hiſcheže pſchezo w njeſchifróſchenej wſcheho móžnej ruzy teho Knjeſa

wſchitko ſteji, ſo je na wotewrjenju abo ſamknjenju tuteje jeho ruki wſchitko ležane, ſo wot jeho žohnowanja, jeho wole, jeho dawanja abo ſapowjedzenja woprowdže wſchitko. naſche a tych naſchich žiwjenje wotwiſuje. Hdž tón Knjeſ juntrócž njebo ſamknje a Bože lube ſłóncžko nam pola a hona ſpali, kaž to nětk ſhonichmy a ludžom ſo ſtyſlacž počuje, dha ſu to domach pytanja, s kotrymiž chže wón naſ k ſebi cžahnycz, hacž budžemy ſo my dowėrni jeho ruki pſchimnycz a proſnycz: Knježe pomhaj nam! To chže wón wėſczje cžinicž, hdž my jemu tež czaſ a waſchnje a ſrėdki pomozy priódł piſacz nimamy. A hdž ſo my bojaſliwje praſchamy, kaž tam czi wuczomnizy: Schto je to bjeſ jich telko? — wón móže cžinicž, ſo wſchelaſi dar a huada mjeſ nami bohacže bydli, ſo ſo my tež s mało naſhczimy a doſahnjemy. Potom ſo po tamnej ſtarej ſaſadže ſtanje: „S wjele wėzami hoſpodařiſch, s małym maſch doſcz.“ Schtož je jenož s woczomaj wėry tež w czežkich czaſach k temu Knjeſej ſhladował, tón je tež ſhonil: „Teho Knjeſa rada je dživna, ale napoſledk wón jo kraſnje wuwjedže.“

Trojake napominanje nam tón Knjeſ ſobu na pucz da: dzeržezje porjad, džačuježe ſo, budžezje ſlutnimi.

W rynch ſo tón lud wokoło njeho ſeſyda, woczki na njeho ſložene a na jeho s khlėbom pjelnjene ruzy, wſchitzy jenał khudži, jenał potreblimi, wulka ſwójba, cžakajo, ſo jich tón hoſpodač ſaſtara. Taſ chžemy tež my ſo hiſcheže dženſa k jeho nohomaj ſeſydacž, ſo wón naſ poſylni a naſhczil s bohatymi kubłami ſwojeho doma a my njeſawutlimy na puczu.

Alle žane branje s jeho poľnoſczje bjeſ džačowanja. Hdž ſo wón nad tymi pokrutowami a rybami džačuje, nam potajkim s džačowanjom ſwoje dary ſkiczi, dha ſo tola ſamo wot ſo roſymy, ſo mamy tež my s džačowanjom ſwój wſchėdny khlėb wužiwacz. So by tola tutón wójniſki czaſ naſchemu ludu ſaſo do wutroby ſaſchczėpil 4. próſtwu: Naſch wſchėdny khlėb daj nam dženſa!

A ſmy hałle ſwuczėni, ſwój wſchėdny khlėb s Božeje ruki doſtač, potom jón tež precž njemjetamy, njeroſteptamy, njeſchczinjamy, ale s nim jako hoſpodarjo Boži ſlutniwje wobkhadžamy. „Seſbėraježe te ſbytkne kruſchki, ſo ſo ničzo njeſkaſy.“

Swojej woczki na Jeſuſa ſloženej, ſwojej ruzy k modlenju ſtyknjenej ſlutniwje hoſpodarjo s Božimi darami ſmėſch ty teho wėſty bęcz: Žanemu tón Knjeſ njebudže ſawutlicž dacž na puczu. Ğanijen.

Swony do wójny cžahnu.

Džel rėczje, dzeržanej wječor priedy, hacž bu ſwón dele wſaty.

....Wójniſka modleřſka hodžina! Taſ khutua kaž tuta dženſniſcha njebė hiſcheže žana ſa tebe, luba woſada! Wſchetož tuta hodžina je hodžina dželjenja! Dyrbiſch ſo dželicz wot jeneje praſtareje, czeſczomneje, lubeje pſchczėlnizy a towařſchki twojeje woſady, haj móžeſch rjez wot nětoho, ſchtož je džel wot tebe: wot twojeho mateho ſwona. Ğutſje, luba woſada, maſch pſchinjeſcz wótznemu krajej w wójnje twój mały ſwón, ſo by tež wón we wójnje ſlužil wótznemu krajej a nam dopomhał k dohczju, k mėrej!

A mėrej! Jako my tón mały ſwón s jeho wjetſchim bratrom na wėzu ſbėhadmy, tehdy bu jimaj ſa heřko ſobudate to ſłowo: „Saſwonjo mėrej ſwón!“ A we mėrje ſtaj tež ſwonikoj, hdž k přėnjemu raſej ſaſwonichtaj. Alle, lėdma bėſchtaj k přėnjemu

rasej a we měrje swoniloj, bu wójna a jeju swonjenje bu wójnske swonjenje. A wójnske swonjenje sawošta jeju swonjenje psches tsi leta. A teho makeho swona ert ho nětk do zyla wjazy nje-wotewri we měrje, ho nje-wotewri w měrje ani nam tu domach ani do zyla wjazy tym, kotsiž hu tam wonkach na bitwischeczach. A tuzi tež hanto swonjenje dželenja wjazy njewuškyscha, dokelž hu hižo we wójnje, w tej wójnje, do kotrejež wón nětk posehne, našch mały swón.

Zenje wjaz pe měrje njebudže nam swoniecz našch mały swón. My tu stejimy satorhnjeni, my tu stejimy a dyrbinmy žarowacž, dyrbinmy pľafacž! My dyrbinmy žarowas a pľafas — tola niz jeno wo tón mały swón, ale tež wo samych ho a na samych ho! Nam je swonik tutón swón w měrje, wón je nam swonik we wójnje a my — njejsmy jeho swonjenje a wołanje křihcheli, njejsmy jo křihchecz chzpli a njejsmy jemu pošluchali, kaž bychmy to dyrbjeli!

Swony wołachu k modlenju! Esmy my ho modliti, hmy my prošli a spěwali tak husto hacž wone wołachu, wołachu tak křutnje i wošajnym rtom?! Sčto wotmołwiš, mój křehesčano, moja křehesčanka, na to w tutej hodžinje? A sčto budže to potom ja tebje to pošlednje swonjenje makeho swona, huadž jene wobškoržowanje?! — Swony wołachu do Božeho domu a k Božemu křowu! A ty, mój křehesčano, moja křehesčanka, seže wy pschichli, tak husto hacž wone wołachu, tak husto hacž wam bě to móžno?! Abó běščeže wy hluchi pschi tajkim wołanju a lěni k tajkemu pschihadženju?! Sčto wotmołwiš, mój křehesčano, moja křehesčanka, w tutej hodžinje? A sčto budže to potom ja tebje to pošlednje swonjenje makeho swona, huadž jene wobškoržowanje?! — Swony wołachu k spowjědži a k Božemu blidu! Wone wołachu a pscheproschowachu wschittich, tež tebje, mój křehesčano, moja křehesčanka, k pschihotowanju hoščinje! A wy!? Čzinješčeže wy samhneho runjecža kaž čži, kotsiž tež pscheproscheni běchu ja kotrychž tež blido bě pschihotowane, kotsiž pak nje-pschihudžechu?! A seže ho tež wy samolwjeli i polem a i pólum džěkom i wołami a i druhimi škozatami, je žonu a je hwojbu a tež niz pschichli? Sčto wotmołwiš, mój křehesčano, moja křehesčanka w tutej hodžinje? A sčto budže to potom ja tebje to pošlednje swonjenje makeho swona, huadž jene wobškoržowanje?! — Husto, husto wołachu swony, wołachu pschi tak wschelaforej škladnosceži! Swony wołachu a swonjachu k wołtarjei konfirmazije a pschi tvojim konfirmazijskim křubjenju; swony wołachu a swonjachu pschi wěrowanju; swony wołachu a swonjachu pschi wohujowej a wójnskej nusy, pschi křiwjedzenjach wješela a mēra! Swony wołachu a swonjachu tež stajuje, hdyž tu jena wutroba, jena čłowiska wutroba bě saštala na semi, hdyž tež na tym bě, so by ho k dželenju swonilo. Seže mój křehesčano, moja křehesčanka, seže ho dopomniti teje pošlednjeje hodžinki, kotraž tež wam wotbije, njech prjedy, njech pošdžišcho, kotraž pak tola wotbije a potom je tu to wotšalenje, to dželenje. Sčto wotmołwiš, mój křehesčano, moja křehesčanka, w tutej hodžinje? A sčto budže to potom ja tebje to pošlednje swonjenje makeho swona, huadž jene wobškoržowanje?! —

Křutne, jara křutne budže to pošlednje swonjenje našeho makeho swona. Tola, so ty, mój křehesčano, moja křehesčanka, so ty jo křihchecz hmešch, so ty tu hiščeže by živy, so ty tu hiščeže by w twojej domišnje, so ty tu hiščeže wukhwany hujereži a wójnje, so to i tobu tak, ja to našch ty ho džakowacž, džakowacž tvojemu Bohu. Byrnejž tu nusa, byrnejž tu štyš, byrnejž tu ból a bolosč, byrnejž to hodžina dželenja, dha wschaf dyrbisch ho tola džakowacž, džakowacž tvojemu Bohu! Dha wschaf tola dyrbisch ho džakowacž Bohu a wusnawacž: „Sčtož čžini Bóh, wscho dobre je, wón wschaf ma hnadnu wolu.“ Abó chzesh huadž ty, pošajjo na twoje šakřubny Boha wobškoržowacž a pro...

čžinitil? Dha wschaf tola dyrbisch ho džakowacž Bohu a wusnawacž: „Sčtož čžini Bóh, wscho dobre je; wón njebudže mje šjebacž!“ Abó chzesh huadž ty škoržicž na twojeho Boha a jeho wobškoržicž, ty, kiž ty tola twojeho Boha tak husto šjebacž špytasche w myšlach, křowach a škuttach a tak sam bu tón šjebany, jebal? Dha wschaf dyrbisch ho tola Bohu džakowacž a wusnawacž: Sčtož čžini Bóh, wscho dobre je, hacž runje křelich piyu, kiž jara hórki je!“ Pschetož, wěriš-li ty, budžesh tež wjedžecž, so dohčezja pucz wjedže psches wojowanje k dohčezju a křehesčijana pucz psches křichž ke křonje! Dha wschaf tola dyrbisch ho Bohu džakowacž a wusnawacž: „Sčtož čžini Bóh, wscho dobre je; ja pschi tym budu wostacž!“ Abó, pschi čžim, a pschi kim chzyl ty wostacž w tutym čžěkim čžaju teje nusy, hdyž hano swony čžahnu do wójny.. Pschi tym budu wostacž!“ tak praj „Pschi Bosh wostanu!“ tuto křubjenje daj swonej, kotryž woškal pocžehnje, šobu jako džakny dar. Tak budže tón swón wujednany i tobu, hacž runje je tebje tola tak husto podarmo wołak. S někim, kotryž na pschezo wot naš dže, chzemy my tola wujednani byčž na pschezo! Toho dla, mój křehesčijano, moja křehesčijanka, w tutej w tutej hodžinje, w kotrež ho swón wot naš džěla, prajimy my, křubimy my, wusnawamy my:

Dha Bóh křijes chze sam šdžeržecž mje,
„Sčtož čžini Bóh, wscho dobre je!
Ja pschi tym budu wostacž
A dyrbj-li w tym hubjenštwje
Křichž, hujerečž a žakosč dostacž,
Ja ja wótza joh' štaju,
Wscho do joh' ruki štaju.“

Toho dla, ho w tutej hodžinje, džakujemy tutemu swonej a pschitwołamy jemu: „Měj džak! Dži w Božim mjenje!“ Teho dla w tutej hodžinje, byrnejž tu nusa a štyš, tola prajimy, wusnawamy, křubimy:

Pschi tym budu wostacž!
Bóh je nam pomhal!
Bóh pschepomha nam!

Samjeň.

XII.

Lutherowej ruzy polnej džěla.

Žiwjenje tych čłowjekow, psches kotrychž je Boži Duch mjes někajkim ludom džělak, je pschezo mjenje róžowy hacž na prózy a křichidže bohate bylo. Wot Mójšaka hacž k ja. pošctowej Pawovej nam biblija tule wěrnosč i wjele pschikladami wobšwědeža. Wo tamnym wjedniku israelskeho luda praji, so je byl jara čžwilowany muž mjes wschittimi ludžimi na semi; tutón šatožer křehesčijanskich wošadow nam w njej sam powjeda, kaž hu jeho wschědnje nadběhowali a je měl wjele wobštaracž a šnjescž. Našchemu Šbóžnikaj ho tež hinaš šchlo njeje, a i jeho erta mamy to křowo: „Sechze-li sčto ja mnu hieč, tón šapřej ho sam a wšmi hwoj křišiž na ho.“

W teje myšli je tež našch D. M a r c ž i n L u t h e r ja nim křodžik. Stejo w Božej křužbje je pod wobčežnosčemi džělak a šebje šameho nječedžbujjo čžaj, mój a čžerstwošč Bohu křowjemu ludu woprowak. Šak je ho to w přěnich lětach jeho škuttowanja štalo, chzemy šebi w křědowazym powjedacž.

Šrótko po hwojim wróčenju i Štalskeje do Witenberga bu Luther wodžer študijow křoštrškich bratrow. Jeho wědomnosčne rošwucžowanja běchu tak dobre a pľodne, so pschezo nowi mlodži mnichojjo pschihadžachu. Wón teho dla ras jenemu pschecželej pišasche: „Křoštr dyrbi nětko 22 měšchnikow a 12 mlodžizow ježiwicž; tón křijes pak budže ho tež ja nich štaracž.“

Šajprijóžy ho jemu šamemu tale štarosčž napoľoži, pschetož

D. je Staupitz, hlowny dohladowač hawšchtynskich klóštrůw w němskim kraju, jeho sa priora abo pschedstejerja hamžneho klóštra pomjenowana, haj bórny jeho sa hwojeho zastupnika w mišchnouškim a duriskim wokreju wuřwoli a s tym jeho starošć sa hiščeže džefać družich klóštrůw pschispori. Nětko rěkaše: Puczuj a hladaj! Na tajkim wšitatnym puczowanju Luther tež do Draždžan pschindže, hdžež jeho sakski wójuwoda Jurij Brodaty předomacž hlyšeješe. Wutroba teholec wječcha hwo s jeho předomanjom malo spofoji, wjele bóle s hidi napjelni, kotraž pojdžišo k sjawnemu njepscheczelstwu pschecziwo reformatorej frosježe. Duzy Luther tež Erfurtski klóštr wopyta, hdžež běše hwo ham psched jednacze lětami wo durje klapač.

Wšitazija klóštrůw Luthercej došć prózy nacžini. Tu dyrbjesche rošbudžicž, hacž zyrkej a klóštr hromadu hlyšchatej, tam jeneho mniha na pschihodnišche měštno pschekadžicž; jow čefnjeneho saho wróczo žadacž, druždže pschecziwo njepošlyšnym sakroczič abo jeneho priora wotžadžicž, dokelž mēr njes bratrami njedžerži. W jonym klóštrje dyrbi pokafacž, kak maju wšchitko wobliczič, so mohli lěpje hospodaricž, w družim kóžbowacž, hacž hwo ryby s hata porjaduje wotedawaju. S tajkimi naležnosćemi tež husto k Luthercej domoj pschindžechu, a wón bě potom uřowanu, čaž sa družce jastojniše džěla s listowanjom sfondžicž.

Družeho džěla měješe wšchaf hiščeže wjazy. Lědom bu sa doktora bohawuczenošće pomjenowanu, dha jemu D. je Staupitz hwoju profesuru (wucžerstwo) na uniwěršicze pschepoda. Luther měješe nětko studentam bibliju wukladowacž. Wukladowanje hwo hižo wjele wustojnosće žadaješe, „dha tola hiščeže wjazy sčihotowanja, pschetož Luther dyrbjesche wšchelake knihi přjedy ham studowacž, so by wjedžal, jecho hwo družu wukladowarjo wo tym a tannym hwdžili, a wšche wšcheho hebrejsku a grichisku rěč wuklucž, so by bibliju, w nimaj pišam, čim lěpje frosymil.“

Wšchuwosmjemy k jeho džělawošći na uniwěršicze hiščeže jeho duchowne jastojniwo pschi klóštriskej a měšchczaniskej farskej zyrkwi, hdžež kóždu njedželu, husto tež w tydženju, haj druždy wob džen sčtyri krocž předomaješe, dha dyrbinu hwo wopradowže džiwacž, hdže je sa wšcho čaž wuklutowač.

Kak hwo jeho wšchědne džěla fhopjachu, to wón w našymje 1516 hwojemu pscheczelej Langej do Erfurta je hčedowazymy hłowami pišaješe: „Ja nimale diweju pišarjow abo kanzlerjow trjebam a zby džen storo dale niczo njecziniju hacž listy pišam; ja hwo předač pschi klóštrje a předač pschi blidže, wšchědnuje hwo wote nnje předomanje w farskej zyrkwi žadaju; ja hwo wodžer studijow, hwo dohladowarški zastupnik klóštrůw, to je tak wjele kaž jednacze krocž prior; ja hwo postajeny na rwbjazy hat w Leczkowje, hwo sarjadowac mnihow w Torgawje, čžitam Pawola, čžitam psalmu. S temu pschindže pišanje listow, kotrež mi, kaž prajach, wjetšchi džěl čaža wosmje; porědko mam fhwile, moje modleršće hodžiny prawje hwojeczič, pódla mje nadběhuja čžělo, hwoět a čžert: hlej, kajki hwo ja tola sapschchujeny čžłowjek!“

Praschamny hwo nětko, kak je Luthercej možno bylo, tak wjele džěla dokonjecž, dha dyrbinu wotmolwicž: Sšwědomnje jeho nuczeše pschuwjate pschihlyšchuwježe dopjelnicž, wón teho dla ženje ruzy do křina njepožži ale sažobu džělajo a kóždu hodžinu hacž do pódneje nozy k džělu naloži, a wón wóžebje rad džělaješe.

J. K.

Se Šerbow, sa Šerbow.

S „Wóžmužoweje hory.“ Pod módrymi skaliskami „Wóžmužoweje hory“ to bě, tam hdžež hladaješ k pokodnju daloko nuts do hberškeho kraja, hdžež s kraja strowi Šetliczanška a Možaczičzanška zyrkej. Tam bu njedželu, 8. julija, popodnju refor-

maziska Boža hlyžba džeržana, hwojajo sarwod do dalšich a wóžebitych hwojedženjow jubilejneho lěta reformazije. S hromadny hwojedžen to bě sa wokolne wóžady: Šetliczy, Šotecz, Možaczič, Wóšborf a sa Malaczizy, do Bramborskeje sararowane. S s tutych bě hwo tež wulka licžba wopytowarjow seschla, a tež s družich wóžadow běchu hwojezo pschitomni. Pod hohym njebjom, na kotrymž hwo dešchczik lubjaje wróczele hromadžachu, sarpočža hwo Boža hlyžba s hčěrlušchom „Wly džemy a čžemy hwo modlicž“ (853.) a je 46. psalmom, s Lutherowym psalmom, čžitanym wot k. far. Stamm-Wóšborškeho. Sčžehowaješe wot Wóšborškeho fhora sanješenj spěw. Na to wustupi jako přeni rěčnik k. f. Wrosaf-Šetlicžanški a rěčjeješe k nutrym, jim wotmolwjenje dawajo na to praschenje: „Šcho je ewangelska wěra?“ a wušběhujo nam to, šchož je ewangelska wěra. S temu sanješchmny hčěrlušch 11; Lutherowu wěryhčěrlušch: „Wly wěrimy wšchitzy do Boha!“ Šetlicžanški fhor, kotrehož hwoustawy běchu s najdalšich wóžow Šetlicžanšeje wóžady pschihwatali, so bychu hwojedžen wuhotowacž pomhake, pod wóždenjom k. kantora Šchenka, pschisamkny k temu rjany duchowny spěw. Sastupuju Možaczičzanšku a Šoteczjanšku wóžadu rěčjeješe nětk k. f. Wyracž-Možaczičzanški, pokafawšchi na te najwážnišche kubla kotrež je nam Luther je hwojej ewangelskej zyrkwi dač, mje-muzy: Bože hłowo, sakrament, katechismuž, hčěrlušch, pokafajo pschi tym horje k temu jenemu Bohu, kotryž runje s kapłami dešchczila nam lubješe hwoadne wušlyšchenje. S možnje saklineža na to Lutherowu wulki hčěrlušch 231: „Jed'n twjerdy hrod je našch Wóh ham!“ Wwo tutym pokafa k. f. Stamm-Wóšborški, kajkeho žohnowanja Lutherowa reformazija sa našch lud ma we wóžnowrjnym žiwjenju hewak a wóžebje nětkole we wulkej wójuje. S saže wustupi Šetlicžanški fhor, sanjšchujw hwojatoczny spěw. Škónčjezo hwojedženšku nutrosč modlachmny hwo s k. far. Wrosafom-Šetlicžanškim Šnješowu modlitwu a dospěwachmny s Lutherowym hčěrlušchom mēra, 405,1: „Špožč nam, Šnježe; tón hwoadny mēr!“

Bě to wóžebita a wóžebna nutrosč, wóžjedž Božeje pschirody, pod Wóžim njebjom: Bože njebjo a Boža pschiroda našch Wóži dom, woltač, kłětko, kawki a fhory abo hčubje te skaly Wóžmužoweje hory. Bě to wóžebita a wóžebna nutrosč, wóžjedž wulkeje wóžny a wóžjedž jubilejneho lěta reformazije, hlyžo temu wóžniškemu čžabej kaž temu reformaziškemu jubileje s Wóžim hłowom, s modlitwu a s hčěrlušchom a se s hromadnej nutrosčju.

S tajkim sačuzom wosendže hwo nutrua s hromadžina, mjes kotrež běchu tež hiščeže k. f. Wrosaf-Šetlicžanški a tež wšchelazy wozazy, tež jedyn namorjak. Na njebju pak čžahachu wróczele, lubjo nam hwoadny dešchczik Wóži, kotryž nětkle tak pódnuje našche lačne hwoa macža a wofschewja našche sarwutlaze wutroby.

Se Šerbow. Je hwo nam šžělako, so hwo bórny s najmjenšcha jene s tych tšjoch prošdných farskich měštnow wóžadži. W auguseže pschindže do Budyšchinka k. cand. theol. Dobružki, kotryž je nětkole w Rabenšteinje s pomoznym duchownym, jako farski wifar. Wón šnjeje tež w Šuežinje a Šoteczach pschi jastojniškich džělach wupomhacž. To je šnješelaza powjeječ, so hberške měštno sažo duchowneho dostanje, kotryž čže Bože hłowo w našchej hberškej rěči pschipowjedacž. Tola, jene praschenje pschindže pschi tym hamo wot hwo: Čžeho dla hwo tutón duchowny do Šuežiny njepóšezele, kotraž je tola po dušchach to najwjetšche měštno mjes tymi tšjom, a čžeho dla tež niz do Šotecz, kotrež měštno je mjes nimi najdlěje prošdne, nimale lěto?